

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, declarat de către inculpatul

Tifin Dumitru Dumitru, născut la 07 noiembrie 1977, originar din or. Dubăsari, domiciliat în mun. Chișinău str. Igor Vieru nr. 15, ap. 128.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 30.11.2015-22.12.2015

2. instanța de apel: 28.01.2016-29.02.2016

3. instanța de recurs: 15.08.2016-15.11.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2015, Tifin Dumitru Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ceea ce constituie 4.000 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt, că Tifin D. la data de 23 mai 2015 în jurul orei 20:30, în timp ce conducea mijlocul de transport de model "Škoda Octavia" cu n/î CPU 996 pe str. Durlăști din direcția șos. Balcani, s. Dumbrava com. Trușeni mun. Chișinău, nerespectând regulile de securitate a circulației rutiere și nu a manifestat prudență sporită la trafic, a ignorat cerințele: pct. 40 alin. (1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede, că înaintea virării la stânga sau întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie, să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte sau la dreapta, precum și pietonilor; pct. 45

alin. (1), (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; art. 22 alin. (4) din Legea nr. 131-XVI din 07 iulie 2007 privind siguranța traficului rutier, ce stipulează, că participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluența și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic. Prin urmare, efectuând manevra de cotire la stânga pe str. Buiucani, s-a tamponat în bicicleta condusă de Islentiv S., care se deplasa din sens opus.

În rezultatul impactului lui Islentiv S. conform raportului medico-legal nr. 1978/D din 31 august 2015 i-a fost cauzat vătămare corporală medie.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Tifin D. a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (1) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Balan V., care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an. Conform art. 90 Cod penal, a-i suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- instanța de judecată nu a luat în considerație faptul, că inculpatul a ignorat totalmente prevederile RCR, a comis un accident rutier punând în pericol viața și sănătatea altor participanți la trafic;

- inculpatul fiind șofer de taxi nu a conștientizat, că mijlocul de transport este un izvor de pericol social sporit pentru participanții la trafic;

- instanța nu a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă, conform cerințelor prevăzute de art. 75 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința, rejudecată cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Tifin D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, cu suspendarea executării pedepsei cu închisoarea în baza art. 90 Cod penal pe o perioadă de probațiune timp de 1 an.

5. Instanța de apel în motivarea soluției adoptate, apreciind probele administrate, a constatat, că prima instanță a stabilit în mod corect situația de

fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite de către Tifin D. încadrarea juridică corespunzătoare materialelor administrate.

În asemenea condiții, instanța de apel conducându-se de prevederile art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și vercidității lor, care în ansamblu au confirmat vinovăția lui Tifin D. în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat, că la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului, în vederea corectării, reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă prima instanță i-a stabilit acestuia neîntemeiat pedeapsa sub formă de amendă.

Instanța de apel a reținut, că infracțiunea comisă de către Tifin D. atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport care este un mijloc de pericol social sporit pentru sănătatea și viața nu numai însuși a șoferului, dar și a altor participanți la trafic.

Totodată, instanța de apel a notat, că prima instanță neîntemeiat a aplicat în privința inculpatului pedeapsa sub formă de amendă, deoarece în rezultatul impactului, părții vătămate Islentiev S. conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1978/D din 31 august 2015 i-a fost cauzat vătămare corporală medie.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia, că corectarea și reeducarea inculpatului poate fi posibilă doar prin aplicarea pedepsei penale principale cu închisoarea, și complementară cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, prin care solicită casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe.

În motivarea recursului invocă:

- a recunoscut vina în cele imputate, a colaborat activ cu organele de urmărire penală, a achitat prejudiciul moral și material pricinuit părții vătămate;

- în conformitate cu art. 78 Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlăturată;

- inculpatul are la întreținere doi copii și este angajat în calitate de șofer al companiei de taxi, aceasta fiind unica sursă de câștig, iar privarea de dreptul de

a conduce mijlocul de transport ar avea efecte negative, ce s-ar răsfrânge asupra familiei și a copiilor minori.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Totodată, în conformitate cu art. 9 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, inculpatul a depus cerere prin care solicită aplicarea amnistiei cu absolvirea de executare a pedepsei stabilită prin decizia instanței de apel la 29 februarie 2016.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia, deoarece recurentul îl motivează prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, astfel motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute de alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Mai mult, criticile formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală sau reaprecierea probelor în modul propus de către autor nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

8. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către inculpat urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, semnalând și pct. 10) al aceluiași articol, care stipulează că hotărârile instanței de apel poate fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Referitor la temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit statuează că el este invocat pur declarativ, fără nici o motivare, respectiv instanța de recurs nu-l poate accepta, considerându-l neîntemeiat.

Cu referire la temeiul pentru recurs semnalat de către inculpat - *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, specificat la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează, că recurentul critică hotărârea dată în partea pedepsei stabilite de către instanța de apel și anume consideră, că i s-a aplicat pedeapsa complementară (*privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport*) contrar prevederilor legale, deoarece

acesta a recunoscut vina a reparat prejudiciul moral și material cauzat părții vătămate, totodată menționând că are la întreținere doi copii minori, activează în calitate de șofer, iar aceasta fiind unica sursă de întreținere a familiei.

În asemenea condiții, Colegiul lărgit menționează, că studiind materialele cauzei, instanța de apel neîntemeiat a casat sentința în partea pedepsei, deoarece prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 76-78 Cod penal.

Astfel, conform principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, în coraport cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de recurs reține, că inculpatul a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, iar cauza a fost examinată în procedura generală.

Totodată, Colegiul lărgit menționează, că sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsă cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu sau fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, iar conform art. 16 alin. (2) Cod penal, aceasta se clasifică ca infracțiune ușoară.

În prezenta cauză penală au fost stabilite, ca circumstanțe atenuante – căința sinceră, a recunoscut vinovăția integral în fapta incriminată, oficial este angajat în câmpul muncii în calitate de șofer, a restituit integral prejudiciul material părții vătămate, care nu are pretenții, se caracterizează satisfăcător, anterior nu a fost judecat, are la întreținere copii minori, iar circumstanțe agravante – nu au fost stabilite.

Astfel, argumentul recurentului, precum că în privința sa urma a fi menținută sentința primei instanțe, Colegiul îl consideră întemeiat, deoarece prima instanță just a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, ce se clasifică ca ușoară, fiind comisă cu imprudență, precum și de prevederile normelor prevăzute de Partea generală a Codului penal. Având în vedere toate împrejurările cauzei, instanța de recurs consideră, că pedeapsa stabilită în sarcina inculpatului de către prima instanță și modalitatea de executare a acesteia, a fost individualizată corect și în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o

pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, Colegiul lărgit ține să menționeze, că inculpatul a dat dovadă că s-a corectat acesta achitând amenda stabilită în termen, până la pronunțarea sentinței a restituit paguba părții vătămate (f.d. 81), ultimul solicitând instanței de judecată de ai aplica inculpatului o pedeapsă mai blândă. În asemenea condiții, luând în considerație aceste circumstanțe, oferind deplină eficiență prevederilor art. 18 Cod penal, luând în considerație și circumstanțele ce atenuază pedeapsa și prevăzute de art. 76 alin (1), (2) Cod penal, instanța de recurs consideră întemeiate concluziile primei instanțe de a aplica lui Tifin D. pedeapsă sub formă de amendă.

În consecință, Colegiul lărgit statuează că, pedeapsa individualizată de prima instanță, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Instanța de recurs, în temeiul celor enunțate mai sus, consideră că prima instanță a realizat o individualizare corectă a pedepsei, atât sub aspectul cuantumului, cât și al modalității de executare, în corespundere cu prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind legală și întemeiată.

Rezumând cele expuse, prevederile pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocate de recurent, și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

În contextul celor statuate, Colegiul atestă că sentința este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază, că apelul declarat de procuror greșit a fost admis, din care considerente decizia instanței de apel urmează a fi casată total deoarece se referă la înăsprirea pedepsei, cu revenirea la sentința adoptată de prima instanță, în privința lui Tifin D.

Totodată, Colegiul lărgit urmează să se expună și asupra cererii invocate de recurent privind aplicarea amnistiei, deși inculpatul în cererea sa a indicat art. 9 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, acesta nu este incident în cauza dată, acesta semnaland de fapt în cererea menționată temeiul prevăzut de art. 2 al aceleiași Legi.

Astfel, în temeiul art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia constituie actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

La data de 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit art. (1) alin. (1), (4) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova „(1) Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12”

Potrivit art. 2 alin. (1) al Legii sus menționate „Procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.”

La data de 27 septembrie 2016, inculpatul Tifin Dumitru a depus o cerere cu privire la aplicarea în privința lui a dispozițiilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prin care a solicitat încetarea în faza de judecare a cauzei penale pornită în privința lui în baza art. 264 alin. (1) Cod penal Cod penal, în legătură cu adoptarea legii sus menționate.

Din materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit constată că inculpatul Tifin D. întrunește condițiile prevăzute la art. 1 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 și în privința lui pot fi aplicate dispozițiile legale, iar procesul penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei, deoarece inculpatul Tifin D. a recunoscut vina în comiterea infracțiunii și se căiește sincer.

Totodată, Colegiul lărgit constată că inculpatul Tifin D., pînă la examinarea cauzei, a reparat integral prejudiciul material și moral părții vătămate prin echivalent bănesc, iar partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat, circumstanțe care au fost constatate de către prima instanță. Suplimentar recurentul a declarat că este la prima abatere de la lege, iar în prezent are copii minori la întreținere.

Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întrunite condițiile legale, instituite prin Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, motiv pentru care urmează a fi dispusă încetarea procesului penal în privința lui Tifin D. conform prevederilor legii sus menționate, pentru învinuirea în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

9. În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpat, casează total decizia

Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, și parțial sentința Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 22 decembrie 2015 în privința lui **Tifin Dumitru Dumitru**. Aplică prevederile art. 2 al Legii Republicii Moldova nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se încetează procesul penal prevăzut de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 06 decembrie 2016.

Președinte	Gordilă Nicolae
Judecător	Covalenco Elena
Judecător	Diaconu Iurie
Judecător	Catan Liliana
Judecător	Guzun Ion